

Izhaja vsak četrtek Poština plačana v gotovini.]

In stane po pošti pošiljan letno Din 52, polletno Din 26, trimesečno Din 13. Naročnina se pošilja v naprej na upravo lista: »Narodni Gospodar« v Mariboru, Frančiškanska ul. 14.

Posamezna številka stane 1.50 Din.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Isti se ne vračajo. Cene oglašev po dogovoru, za večkratne oglase primeren popust. Otvorjene reklamacije po poštne prost. Ček. račun poštne urada Ljubljana št. 13.860.

NARODNI GOSPODAR

ORGAN NARODNE RADIKALNE STRANKE ZA MARIBORSKO OBLAST.

17. številka.

MARIBOR, dne 30. oktobra 1924.

1. letnik.

Vseh mrtvih dan!

Nestete množice bodo romale pojutrišnjem na grobove svojih dragih, da jim na njihovih gomilah prižgo lučice, jih okrasé s cvetjem ter se jih spominjajo v pobožni molitvi. Pokopališča se bodo spreminila v cvetoče vrtove in najubožnejši bo spravil skupaj zadnje novčice, da se oddolži spomenu svojega pokojnega ljubljence, saj je praznik vseh mrtvih!

Toda vsi grobovi ta dan ne bodo okrašeni! Na tisoče in tisoče junakov leži pokopanih na bojnih poljanah svetovne vojne. Mah je prerastel te gomile in ni je roke, ki bi na njih prižgala lučico, ki bi negovala zadnji tihi dan junaka.

Koliko naših herojev, ki so dali življenje za naše jugoslovensko ujedinjenje, spi nevzdravno poslednje spanje bogve v katerem koticu zemlje. Tukaj ta, tam oni, vsi enako veliki, a tudi vsi enako pozabljeni! Pozabljeni? O ne, in tisočkrat ne! Grobovi so jim neokrašeni, le veter bo pošepetaval v travi, ki je porasla njih poslednji dom, a misel naša, hvaležnost naša plava do njih, naj bodo kjerkoli, spominjamo se vseh neznanih naših mrtvih junakov najiskreneje baš danes, saj je praznik vseh mrtvih...

S svojo junaško smrtjo so nam odprli pot v svobodo, kako bi jih mogli tedaj pozabiti?

Spominjamo se Slovenci nazaj na dobo pred in med svetovno vojno! Ali nismo bili sami polmrličji? Mar smo smeli pokazati nekaznovani našim krvnikom, da se nam krči srce, ko smo morali v boj proti našim bratom Srbom in Rusom? Mar nas ni navda-

jala vso vojno skrb, kaj bo z nami, če izide iz boja zmagonosno Avstrija? Mirno, tiho smo upali, da se nam mačeha — Avstrija zruši, istočasno pa smo se tiho pripravljali, eni na vislice, drugi na ječo, vsi prav vsi pa na našo narodno smrt. Med tem pa so padali junaki na bojnih poljanah. Vsak mrtev junak je pomenil nov kamen k zgradbi, po kateri smo hrepeli — k svobodni in ujedinjeni domovini. Zato se spominjamo z veliko hvaležnostjo teh danes mrtvih in v pozabljenih grobovih ležečih herojev, saj je vseh mrtvih dan...

Pa se spominjamo ta dan tudi naše pod tujim jarmom ihteče Koroške, Primorske in Istre. Li niso to naši veliki, tužni grobovi? Tudi tem grobovom posvečamo svoje misli in svoje hrepenenje. Pa bodo nekoč opasali junaki živi in močni orožje, strnili se bodo v prodirajoče vrste, marsikateri izmed njih bo smrtno zadet povečal število pozabljenih grobov, a grob njegov bo klicar Korošcev, Primorcev in Istrijanov iz nacionalne smrti k zlati svobodi.

Junaki mrtvi naši! Hoče se nam na vaše grobove, hoče se nam, da vam okrasimo tihe vaše domove, da vam prižgemo na njih skromne lučice! — Zaman! Ne vemo, kje počivate, a kjerkoli — vse naše srce, vsa naša duša je danes na praznik vseh mrtvih pri vas, vsa naša hvaležnost išče pota do vaših neznanih grobov. Tako danes, tako jutri in vse dotlej, dokler bo stala in živela naša sveta ujedinjena domovina, ki je plod vaše muke, vaše krvi.

Nemcem raste greben!

Povodom obletnice koroškega plebiscita so prirejali Nemci po celem plebiscitnem ozemlju velikanske slavnosti, na katerih so zagrizeni nemško-nacionalni govorniki besno hujskali proti slovenski manjšini v deželi. Celo zloglasni deželni glavar Schumy, ki bi se moral kot čuvár zakona vzdrževati vsakega aktivnega političnega delovanja, je na nekaterih vsenemških prireditvah, in sicer na najbolj vročih tleh, nastopil kot govornik in ščeval nerazsodne, itak že dovolj nacionalno podivjane elemente, proti miroljubnim Slovincem. Pri tej priliki so prinesle »Freie Stimmen«, glasilo vsenemških hujšakačev na Koroškem, zelo značilen članek, katerega naše jugoslovensko časopisje ne more prezreti in katerega zlasti iz zunanje političnih razlogov pod nobenim pogojem ne smemo izgubiti iz vidika.

Dotični člankar poveljuje v gnusnih izpadih na slovensko manjšino nemško plebiscitno zmago in pravi, da se bodo blagodejne posledice ugodnega izida glasovanja za Vsenemštvo pokazale šele tedaj, ko se bodo popravljale sedanje državne meje, ki se po mnenju hujškajočega nemškega ščeneta vsled nevzdržnega stanja morajo popraviti in če treba tudi z oboroženo silo. Še le takrat — tako nadaljuje člankar — ko bodo stale ob grebenih Karavank nemške vojaške čete, bode znal nemški narod pravilno ceniti izid koroškega plebiscita in šele takrat se bodo tudi pokazali prvi uspehi v korist vsenemškega gibanja.

Ta članek in govori o glasovanju v našem Korotanu, v jasni luči kažejo že sedaj obstoječe bojno razpoloženje vsenemštva proti naši toliko osvoženi jugoslovenski državi.

Na drugi strani pa naj bi nam Jugoslovenom bila v vzpodbudo posebno nemška marljivost, požrtvovalnost in sloga v vprašanjih, ki se nanašajo na obstoj in razvoj nemške države. V Nemčiji ne poznajo osemurnika in vsak delavec, če tudi je organiziran v socijaldemokratski ali komunistični stranki, dela dnevno najmanj dve uri za državo in če bi državni interesi zahtevali, da mora v korist državne blagajne delati dnevno štiri ali pet ur, bi se proti temu delu ne upiralo niti najbolj sfanatizirano razredno-zavedno delavstvo.

V vprašanjih, ki se tičejo državnega obstoja in razvoja, so vse nemške stranke edine, brez ozira na razliko politične pripadnosti in svetovnega nazarja.

Kaj bi se pa pri nas v Jugoslaviji zgodilo, ako bi morali državljani brez izjeme, naj pripadajo temu ali onemu poklicu in stanu, eno uro na dan delati za državno korist? Nastale bi pobune in za brezvestne demagoge bi šla v klasje pšenica. Bijemo se za avtonomijo, republiko, federalizem, centralizem in kako se vse te tuje cvetke še imenujejo, in v tem boju popolnoma pozabljamo, da je baš radi tega popolnega negativnega političnega pustolovstva ogrožen obstoj naše z nadčloveškimi žrtvami in naporu priborjene jugoslovenske države, na katero prežijo na vseh koncih in krajih naši zakleti dedni sovragi, željno pričakujoč prvega količaja ugodnega trenutka, da planejo kakor požrešen lev na nas in nas razbijejo ter razkosajo in razdelijo med seboj in nas na ta način pokopljejo, pod svetlim solncem, v večno suženjstvo. Še je čas, da se spametujemo, vendar pa se bliža že — dvanaajsta ura!

Načela in osebe.

V našem časopisju se pogosto razpravlja o osebah in načelih. Eni trdijo, da so glavno osebe in da so načela postranske važnosti. Drugi pa trdijo, da je treba v političnem življenju presojati stranke in politike samo po njihovih načelih in ne po njihovih voditeljih. Gotovo je, da se načela ne smejo zamenjavati z osebami in ravno tako je gotovo, da republikanstvo ne bo izginilo z Radićevo smrtjo.

Zgodovina dokazuje, da je vsak program mrtev, ako ga ne zastopajo ljudje, ki verujejo vanj in ki ga znajo tudi izvesti. Na svetu je bilo vedno dovolj politikov, ki so se posluževali programa le kot sredstva za doseg svojih ciljev in da so prišli v vladu. Zato zaveden volilec ne sme samo vprašati, kakšen je program katere stranke, temveč tudi kakšni so ljudje, ki izvajajo program. Vsak človek ima določen pravec v svojem življenju, ki se more spremeniti samo tedaj, ako se zamenja z boljšim, popolnejšim in koristnejšim za svojo stranko in za narod. Ako pa zamenja politik svoj popolnejši program s slabšim, kakor so to storili mnogi »Jugoslovenci«, ki so se odrekli integralnemu državstvu in narodnemu edinstvu, pomeni to njegovo dekadenco.

Večkrat je treba mnogo bolj gledati na osebo-

sti nego na njihov program. To velja v prvi vrsti tam, kjer zavлада osebnost tako, da sama stranka ne pomeni nič brez svojega političnega voditelja. Tako je n. pr. v Radićevi stranki, ki se presoja po njenem voditelju in ne po njenem meglenem programu. Na osebe je treba gledati tudi tam, kjer je program tako nejasen, da je nerazumljiv brez komentarja njegovih ustvariteljev. Tak je Radićev program in taki so programi raznih naših avtonomistov in federalistov. Komu na svetu je znano, kaj hoče Radić s svojo mirotvorno republiko? Kaj je sploh to mirotvornost? In kaj zasledujejo avtonomisti in federalisti? Kakšna je pravzaprav razlika med njimi? Zato je n. pr. radićevščina obsojena, da umre z Radićem, ker radićevščina ni načelo, ampak Radićevo osebno mnenje.

Osebe in načela je treba razlikovati in deliti, toda nemogoče je deliti med politikom in njegovim osebnim mnenjem. Zato ni glavno samo program katere stranke, temveč tudi politiki, ki izvajajo ta program. Kdor pozna zgodovino, program in osebnosti NRS, pozna tudi vzrok njene moči in prošlosti in sedanosti.

Prevarani Radićevi zavezniki...

Ob nastopu Davidovićeve vlade smo trdili, da Davidović z Radićem pri najboljši volji ne bo mogel skleniti sporazuma. Nismo se varali. Sicer so se pojavili v naših lastnih vrstah zagovorniki vladinega sistema, ki so zatrjevali, da je s sestavo Davidovićeve vlade nastopil najugodnejši trenutek za ozdravljenje in izboljšanje našega notranje-političnega položaja. Bili smo mnenja, da se Radić ne bo poboljšal in da ne bo opustil protidržavne republikanske propagande, povdarjajoč, da bi bili tudi Radićevci in njihovi prijatelji deležni naše vsestranske pomoči, kakor hitro se prepričamo, da je njihovo delovanje v korist našega narodnega in državnega edinstva.

Na nas neverne Tomaže so padali pri tej priliki frakarski očitki, da Radićeve politike sploh ne poznamo, ker čitamo le naše časopisje, v katerem so njegovi govori objavljeni v potvorjenih, nalašč proti njemu prikrojenih odlomkih in da ne zasledujemo inozemskih listov, kateri prinašajo v izvirniku nad vse duhovite, najidealnejše ljubezni do sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci in do naše ujedinjene domovine prekipevajoče govore, polne one visoke državniške in diplomatske modrosti, ki edinole Radiću daje potrebno usposobljenost za razvozljanje gordijskega vozla v naši jugoslovenski državi.

Zanimali smo se za inozemske časopise. Prebrali »Slobodni dom«, glavno Radićevo glasilo in našli še hujše izpade od onih baje potvorjenih člankov v naših časopisih. Molčali smo in čakali, kaj bo. Da so imeli prav oni, ki so grajali našo kritiko, bi se mi kot iskreni edinstveni Jugoslovenci veselili njihove zmage, ki bi bila tudi naša zmaga. Toda na žalost — rečemo na žalost — je bilo pravilno naše stališče.

Naš drugi ustavni činitelj je doprinesel vse žrtve, kar jih je sploh doprinesel bilo mogoče, da se uresniči njegov vzvišeni ideal — sporazum med Srbi, Slovenci in Hrvati, pravo, odkrito, bratske ljubavi polno ujedinjenje našega troimenega jugoslovenskega naroda. V dosego tega neprecenljivega namena je Davidović na ukaz drugega ustavnega činitelja predložil Radiću pogoje, ki nikakor niso poniževalni in odbijajoči, ker priznavajo tudi njegova načela, dasiravno le v okviru nedotakljivega narodnega in državnega edinstva. Prvi in glavni pogoj je sicer absolutna opustitev republikanske agitacije v naši državi, vendar pa je ostrina tega pogoja v toliko ublažena, da je Radiću dovoljena agitacija za revizijo Vidovdanske ustave v okviru narodnega in državnega edinstva. Drugi pogoji pa so povsem naravni, ker vsebujejo le zahteve na izpolnitev splošnih dolžnosti izvoljenih poslancev.

A kaj se je zgodilo? Radić teh pogojev ni sprejel. Storil je celo korak dalje. Na izredni seji »Hrvatskega narodnega zastopstva« v Zagrebu dne 23. okt. t. l. je na najgnusnejši način napadel našo državo in vse njene najvišje naprave, tako da se njegovega govora sramujejo celo njegovi najožji zavezniki, ki so morali storiti vse potrebne korake, da ta govor, v katerem je nakopičenih toliko ogabnih izbruhov na vse ono, kar je sveto vsakemu pravemu Jugoslovenu, ne bo zagledal luči sveta.

Šele sedaj je položaj razčiščen in podgane trumoma zapuščajo ladjo federalističnega bloka. Med temi podganami so bili prvi naši klerikalci, ki so povodom sestave Davidovićeve vlade povzdigovali v deveta nebesa onega Radića, o katerem danes javno govorijo, da je politični žongler — ki že na tešče vsak dan popije 1 liter žganjice — od katerega ni pričakovati resnega, stvarnega dela za dobrobit naše države in za blagostanje celokupnega jugoslovenskega naroda.

Zadnji Radićev govor na izredni seji »Hrvatskega narodnega zastopstva« pa je menda streznil tudi Davidovićeve in upati je, da bodo v vseh onih skupinah, iz katerih je bila sestavljena Davidovićeve vlada žalostnega spomina, spregledali in prišli na površje zmernejši, treznejši elementi, katerim je res na srcu, da se ohrani naša ujedinjena skupna očetnjava. Radić je v zadnjem govoru grozil, da bo s pomočjo tretje boljševiške internacionale razbil Jugoslavijo. Vsi pravi iskreni Jugoslovenci pa bodo skrbeli za to, da se bo Radićeva žaba, ki hoče po vsej sili biti podobna volu, razpočila od prevzetnega napihovanja.

»Če mačka tudi spi, piskre pokrij,« pravi star pregovor, katerega kličemo v spomin vsem onim, ki se bodo še kedaj z Radićem skupno vsedli k eni mizi v svrhu skupnega delovanja. Za časa Davidovićeve vlade je igral Radić vse barve, kakor kameljon. Na tem shodu je zagovarjal strogo republikansko stališče, na drugem je bil zopet monarhist, na tretjem branitelj narodnega in državnega edinstva, povsod pa je navajal, da mu je republikanska agitacija

le sredstvo, s katerim hoče dovesti avstrijakantske Hrvate v jugoslovenski tabor. Nekateri so mu verjeli in prišlo je skoraj tako daleč, da bi nam bil razbil našo, s tolikimi napori ustanovljeno jugoslovensko državo. Bodite torej vsi, ki boste še kdaj stopili v stike s tem političnim vratolomcem, vedno previdni in če bo še tolikokrat naglašal, da je monarhist in pripadnik narodnega in državnega edinstva, mu ne smete pustiti prostih rok, temveč mu vedno gledati strogo na prste, da ne bo baš v izrabljanju Vašega zaupanja nam Jugoslovenom požrl našo ujedinjeno državo, katero smo si po stoletjih in stoletjih hlapčevskega suženjstva priborili v nadčloveškem boju srbskega naroda z onimi, ki so nas hoteli na vekov veke izbrisati iz svetovnega pozorišča.

Beleške.

STANOVANJSKI URAD V MARIBORU je nakazal prostore tajništva Narodne radikalne stranke v Mariboru, Frančiškanska ulica 14, g. Ivanu Kokol, kavarnarju na Frankopanovi cesti v Mariboru. Načelstvo Narodne radikalne stranke v Mariboru je sicer proti dotičnemu zasežnemu dekretu vložilo pritožbo, ki pa je bila v drugi stopnji zavrnjena. Zanimivo pri celi stvari je, da je Ivan Kokol sam neštetokrat izjavil, da zaseženih prostorov ne potrebuje, ker ima itak stanovanje in da bo dal te prostore v najem nekemu železničarju. V tem smislu se je vtikal v to stanovanjsko zadevo tudi g. Antlovec, uradnik stanovanjsk. urada in imamo v rokah tozadevno zelo značilno pismo, katero dokazuje, da celo uslužbenec stanovanjskega urada pomaga barantati s stanovanji. Stanovanjskemu uradu v Mariboru bomo v bodoče v našem listu posvetili več pozornosti in prosimo vse prizadete, katerim je znano »vzorno« poslovanje te oblasti, da se zgledajo v našem uradništvu in nam podajo tozadevne resnične podatke, da bomo z merodajnimi penziji-sti enkrat spregovorili pošteno, resno besedo!

Sadovi klerikalnega režima. Razni listi vedo poročati, da se je pripravljala v delavnicah drž. železnice v Mariboru stavka. To pa vsled tega, ker je nameraval bivši žel. min. g. Sušnik odvzeti proste vozne karte vsem onim, ki še niso definitivno nastavljeni. Izdana je bila že tozadevna naredba gen. direktorje. Železniško ministrstvo pod vodstvom famoznega klerikalnega ministra je uvidelo, da je nastalo veliko ogorčenje proti temu odloku ter je baje istega razveljavilo. (Znamenje, da se bližajo volitve. Op. ured.) Lep dokaz klerikalnega režima. Mesto da bi se železničarjem povišale plače ter dale še razne druge ugodnosti, kojih so potrebni, se jim krajšajo še te pravice, katerih so bili deležni dosedaj. Mislimo, da si bode pač vsak železničar dobro premislil pri prihodnjih volitvah, koga bo volil: ali klerikalne izkoriščevalce in demagoge ala Žebot, ali poštene ljudske zastopnike, ki imajo smisel za potrebe ubogih železniških trpinov. Železničarji, zapomnite si to, kaj vam je nameraval izposlovati klerikalni železniški minister s pomočjo tako imenovanega »zastopnika železničarjev« Žebota. Proč od njih!

Tigri so jo polomili, tigri, adijo! Pod tem naslovom prinaša zadnja »Domovina« članek, ki pravi: Ali hočemo močno, krepko in srečno Jugoslavijo, ali pa hočemo, da nam bodo Radić, Turki, Nemci, Madžari in rimski hlapci s svojim večnim rovanjem še naprej razbijali našo mlado domovino, dokler nas Slovencev ne bi zaradi notranje nesloge požrl Italijan, Nemec in Madžar. Tri mesece so imeli vladno v rokah federalisti in avtonomisti, a v treh mesecih so popolnoma doigrali. Ako bi jih pustili še nekaj časa na vladi, bi raznesli državo, ali pa jo pahnili v krvavo revolucijo. Tigrovska vlada se je izkazala za največjo nesrečo države in ljudstva. Tigri stoje danes pred slovenskim ljudstvom osramočeni in ožigosani kot varalice ljudstva. Še nikdar se ni izkazala ena stranka za tako sleparsko, kakor Slovenska ljudska

stranka. Samo za farovško malho so delali tigri, ljudstvo pa so drli z neusmiljenim davčnim vijakom. Nič več se ne damo slepariti! Tigri so jo polomili, tigri, adijo!

Blazenji, ki verujejo! Državnemu uradništvu se sedaj odpirajo oči, ko vidi, da vlada »reda, zakona in pravice« ne drži svoje besede. Obljubljala je sveto, da se bode zboljšal njih gmotni položaj, novo razvrstitev, izplačilo starih doklad in druge slične, lepo doneče stvari. Obljube so pozabljene, izplačilo doklad odloženo na poznejši čas. Mislimo, da je vladno geslo: Ima vremena!

Pokret NRS v mariborski oblasti.

Vsem pristašem, krajevnim organizacijam in srezskim odborom NRS! G. Janko Trošt, knjigovodja v Mariboru, ni več v tajništvu NRS v Mariboru. Imenovan je z dnevom izstopa, t. j. z 15. okt. tl. odložil tudi svoje funkcije in sicer v I. pododboru NRS v Mariboru kot odbornik-delegat, v mestnem odboru NRS v Mariboru kot tajnik in v oblastnem odboru NRS kot tajnik. Pisarno strankinega tajništva vodi začasno g. Ivan Pučel, odgovorni urednik »Narodnega Gospodarja«. Vhod v pisarno tajništva NRS ni več v Kopališki ulici, temveč v Frančiškanski ulici št. 14.

Zaupni sestanek odbornikov vseh krajevnih organizacij NRS v srezkem poglavarstvu Maribor, desni breg, ki se je vršil v nedeljo 26. oktobra t. l. na Pragerskem, se je prav dobro obnesel. Na sestanku so bile zastopane po odbornikih krajevnih organizacij Hoče, Pobrežje, Studenci, Zgornja Poljskava, Spodnja Poljskava, Morje pri Framu in Slov. Bistrica. Krajevni organizaciji Črešnjavec in Tezno nista bili zastopani, dočim je odbor krajevnih organizacij na Vrhljeh opravičil svojo odsotnost. Potek sestanka je bil zelo zanimiv in aktualen. Predsednik oblastnega odbora NRS g. dr. Rudolf Ravnik, odvetnik v Mariboru, je v enournem temeljitem govoru pojasnil sedanjo politično situacijo in podal smernice za nadaljne organizatorično delo v srezu Maribor, desni breg. G. Janko Tavčar, industrialec v Mariboru, je razpravjal o organizaciji NRS, o štatutih stranke in njenem tisku. Po vsestransko odobrenih referatih so z važnimi in premišljenimi nasveti posegli na debato gg. Janko Belšak, Ivan Rebol, Janko Orthaber, Janko Tavčar in dr. Rudolf Ravnik. Po triurnem, živahnem razpravljanju je dr. Ravnik s primerno zahvalo in odločnim pozivom na delo in disciplino v stranki zaključil pomembno zborovanje, ki bo z ozirom na važne sklepe dalekosežnega pomena za nadaljni razvoj NRS v srezu.

Izredna seja oblastnega odbora NRS v Mariboru se vrši v nedeljo dne 9. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v tajništvu NRS, Frančiškanska ulica št. 14, v Mariboru, s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav in poročilo predsednika; 2. Volitev častnega tajnika; 3. Organizacija stranke; 4. Tisk; 5. Slučajnosti. Vsi odborniki oblastnega odbora naj se te aktualne seje polnoštevilno udeležijo!

Seja mestnega odbora NRS v Mariboru se vrši v ponedeljek dne 3. novembra t. l. ob 7. uri zvečer v prostorih tajništva NRS v Mariboru. Vhod v tajništvo Frančiškanska ulica 14. Predsedniki, podpredsedniki in delegatje vseh petih mestnih pododborov, pridite vsi točno ob 7. uri zvečer. Udeležba obvezna!

Politična in govorniška šola. Prihodnji sestanek je v sredo dne 5. novembra ob 7. uri zvečer v tajništvu NRS, Frančiškanska ulica 14. Bodite vsi točno ob napovedani uri na mestu! — Ob 8. uri se vrši seja I. pododbora NRS za mesto Maribor istotam.

Drugi sestanek članov politične in govorniške šole NRS je bil tudi zadovoljiv. Udeleženci so se pridno poprijeli resnega dela in študija. Uspehe dela in truda bodo odnesli le oni člani, ki se bodo redno in točno udeleževali vseh napovedanih sestankov. Za tiskovni sklad »Narodn. Gospodarja« se je na predlog g. Janko Belšaka zbrala znatna vsota.

dali vsi udje pokorščino. Reva je omahnila na bližnji zid in ob istem zdrknila na tla.

Pa predno sva se z grobarjem zavedla popolnoma nepričakanega dejstva, je na srečo preletela nesrečno ženo zopet luč zavesti, skočila je kot obstreljena zver kvišku, se sklonila nad mrliča ter pretresljivo zajokala. —

Nestete solze so ji olajšale bolno dušo, razvezale do tedaj nem jezik. »Ivan, Ivan,« — tako je namreč pričela starka, — »kako si revček, zlati sinček, mrzel. Glej, glej, ljubček,« — in mu med tem pričela odpirati zatrate, za večne čase mrtve oči, — »glej moj golobček, tvoja mamica je pri tebi. Ne, ne, ljubi Ivanček, ne bodeš, ne, ne bodeš umrl. Jaz te hočem s svojim za tebe gorečim srcem tako ogreti, da poletiš še danes popolnoma zdrav z menoj na, zaj tja v tihe loke, senčne gozdove...«

Ker pa mrlič ni reagiral na materino ljubezen, je reva znova blazno zaihtela in podlegla v drugič evrupciji svoje bolne duše...

Gledal sem to resnico, zatrepalo mi je v prsih srce, na temnem firmamentu duše pa se mi je pojavila tedaj čudovita slika nebeškega pegega materinstva, podoba, ki mi bo jasna in sveta do zadnjega zemeljskega zdiha, — dasi se do zadnjega lasu zavedam, da prav ono rodi bogato žetev veliki Rešenici vseh po življenjskih prevarah izsesanih sester in bratov...

Pododbor NRS za V. okraj javlja tem potom svojim članom, da ima uradne ure redno vsako soboto popoldne pri g. Verasu, Ruška cesta 3, »Slavija«, kjer se sprejemajo člani in članarini, prošnje in pritožbe. Člani, kateri še niso prejeli izkaznic, jih dobijo istotam. — Odborove seje se vršijo redno vsaki prvi torek v mesecu in sicer ob 7. uri zvečer v gostilni »Pri lokomotivi«, Frankopanova cesta 29. Gg. odborniki se prosijo, da se istih redno in točno udeležujejo. — Pododbor NRS za V. okraj.

Politični pregled.

Naš notranji položaj.

Vladna kriza je še vedno na mrtvi točki. Kakor se da posneti iz krogov bivše vlade g. Lj. Davidovića, je možno, da se reši v teku tekočega tedna. Kaj je pravzaprav vzrok, da je nastal zastoj v reševanju te krize, ni mogoče dognati, sluti se pa, da je temu kriv Radić. Blokaši zatrjujejo, da še niso izčrpali zadnja sredstva, da se doseže z Radićem sporazum. Še vedno je mogoče, da Radić sprevidi, kam pelje njegova politika. Blokaškim voditeljem je dobro znano, da so si nakopali veliko odgovornost in da so edino oni krivi, da se kriza tako dolgo zavlačuje. Oni so krivi, da je prišlo pri nas tako daleč, da zavzema Radić danes pri nas mesto diktatorja, ki iz Zagreba daje odredbe celo kroni, kaj ji je dovoljeno in kaj ji ni dovoljeno ukreniti. Vlada je postala Radićev eksperiment, on se igra z njo in s tem ponižuje državo in vrhovne državne organe. Nam ni znano, kako se bo kriza rešila, znano nam pa je, da bo radikalna stranka pri reševanju krize nastopala kot dosedaj in to po principu za interes monarhije in življensko potrebo državnega in narodnega edinstva. — Da se kriza razčisti čimprej, se vršijo razna posvetovanja na dvoru, v posameznih klubih itd. Ker g. Pašić še ni popolnoma ozdravel, da bi se mogel udeleževati klubovih sej, vsled tega prejema dnevno razne prveke radikalnega kluba, da ga obveščajo o klubovem delovanju ter jim daje potrebna navodila. G. Pašića poseča tudi minister dvora g. Drag. Janković, kateri služi za časa Pašićeve bolezni kot posrednik med kraljem in g. Pašićem. — Kakor poročajo beograjski listi, so šefi bloka pristali na koncentracijo in pogoje, ki so jih stavili radikali.

Nj. Vel. kralj je poveril mandat za sestavo koalicijske vlade posl. Kostu Timotijeviću. Timotijević je formalno član Davidovićevega kluba, toda on ne odobrava politike strankinega šefa. On je hud nasprotnik separatističnega gibanja. V radikalni stranki uživa splošno spoštovanje. Glavni program novega mandatarja je vzpostavitev avtoritete državnega in narodnega edinstva. Upati je, da bode dobil v svojem klubu zaupnico ter imel tako z narodnim blokom v parlamentu večino, ki bi lahko delala brez klerikalcev, radićevcev in Turkov. Da je krona poverila mandat g. Timotijeviću, ki je znan kot nepomirljiv nasprotnik zveze z Radićem, Korošcem in Spahom in se je temu doslej energično upiral, pomenja popoln polom Davidovićeve politike in spekulacij ožjega in širšega bloka. V federalističnih krogih je bilo to imenovanje sprejeto z veliko potrlostjo.

Italija.

V torek se je vršila v celi Italiji zaprisega fašistovske milice. Do težkih izgrediv ni prišlo nikjer. V Milanu je prisegi prisostvoval sam Mussolini. — Kako zapostavljajo v Italiji naše Slovence, nam dokazuje slučaj: Ker je morala Banche Adriatiche ukiniti izplačila, je bil imenovan za konkurznega upravitelja Slovenec dr. Ivan Marija Čok. Italijanski odvetniki so se proti temu uprli in imenovan je bil za konkurznega upravitelja Italijan dr. Benedetti. To je enakopravnost!

Nemčija.

V Nemčiji je pričela volilna borba. Na zboru centra v Berlinu je bila izrečena državni kancelarju dr. Marxu popolna zaupnica. Resolucija povdarja, da je centrum vedno pripravljen prevzeti vladno odgovornost z onimi grupami, ki jamčijo, da se bo tudi naprej vodila notranja in zunanja politika po principih dr. Marxa.

Kongres žena Male antante.

V torek 28. t. m. se je otvoril v Beogradu kongres žena Male antante. Na dnevnem redu so pacifistične misli in zaščita dece, posebno nezakonske. Kongresa so se udeležile zastopnice ženskih društev iz Jugoslavije, Čehoslovaške, Romunije, Poljske in Grčije. Zaključitev kongresa bo 3. novembra.

Francija.

Francoska vlada je brezzičnim potom oficijelno priznala unijo sovjetskih republik. S tem priznanjem je francoski državi odprta nova pot na vzhod.

Dopisi.

Mariborske novice.

Veliki zvon naše stolne cerkve je oddan v popravilo tvrdki »Zvonoglas«. Počil je na zgodovinski dan smrti kralja Petra. — Krojaškega pomočnika Franca Ferka, stanujočega v Ciril-Metodovi ulici, je dne 25. okt. v stranišču zadela srčna kap. — Mariborsko tržno nadzorstvo je prejelo decimalno tehtnico. Na razpolago je vsakomur proti odškodnini od 0.50—1 Din. — Zgodovinsko društvo v Mariboru je imelo dne 26. t. m. svoj redni letni občni zbor. Za

Listek.

M. Z.:

Na grobovih.

Bilo je pred Vsemi svetniki leta 19... Pojema-joče solnce je božalo zimsko opravljene zemljane, rmeno listje je padalo po zapuščenih poljanah in v obcestnih gozdovih pa so se prerekale vrane in črne kavke.

Da bi uredil za ta veliki praznik krščanstva tesne domove svojcev, ki ne čutijo več prokletstva sveta, koje obdaja v neskončni ljubezni večni mir in pokoj, iskal sem na mestnem pokopališču grobarja. Mož je bil baš zaposlen v mrtvašnici, kjer je isti dan ležalo troje mrličev.

Nisva še z znanecem izpregovorila deset besed, ko je planila v ta zatohli, mračni prostor, ki je strah vseh živih, postarana ciganka. Prišla je kropiti svojega edinca, ki je podlegel v kaznilnici nepričakovani pljučnici.

Ko ga je v tretji krsti našla, spoznala, zatrepale so razdrapane cunje, ki so pokrivalo njeno mogočno in po nestalnem življenju utrujeno telo, so šinili čez njen začrneli in izžeti obraz tipični znaki brezmenjega obupa, temne blaznosti ter ji odpove-

predsednika je bil ponovno izvoljen duša organizacije in dosedanji predsednik prof. dr. Fr. Kovačič. — V hotelu pri »Grafu« (policijski zapor) je umrl čehoslovski državljani Brosch. Bil je 67 let star. — Delavka Marija L., zaposlena v lajtersberski opekarni si je hotela končati življenje s tem, da je izpila večjo množino lizola. Pripeljana je bila v bolnico. — Koncert virtuoza Stojanovića, ki je bil napovedan za petek 24. t. m. v Götzovi dvorani, se je moral vsled slabe udeležbe odpovedati ozir. preložiti na poznejši čas. — V zadnjem času se je pričela v Mariboru širiti griža, na kateri je obolelo 10 oseb. — V Maribor se je pritepel neki boljševik (komunist) iz Nemčije. Kaj ga je privedlo sem, ni znano. Najbrže hoče oznanjati tudi pri nas Leninove nauke. Ker pa pri nas nismo preveč radovedni na te nauke, in so nam znani že iz časa ruske revolucije, radi tega mu je policija izposlovala prosto vožnjo nazaj v domovino. — Za našo frančiškansko cerkev je bilo v zvonolivarni I. H. Bühl vlitih pet novih zvonov; blagoslovljenje se bode izvršilo prve dni prihodnjega meseca. —

Maribor. V nedeljo dne 26. oktobra t. l. popoldne je v Mariboru izdihnil svojo blago dušo g. Ludovik Premrou, oče splošno priljubljenega višjega železniškega revidenta g. Vladimira Premrou. Pokojnik, ki je bil v Mariboru znana spoštovana osebnost, je dosegel lepo starost 82 let in je bil do zadnjega trenutka telesno in duševno zdrav in krepak. S pokojnikom je legel v grob menda zadnji mehiškanski oficir v Jugoslaviji. Kako je bil pokojnik priljubljen, je pokazal njegov pogreb, ki se je vršil v torek dne 28. t. m. na Pobrežju. Mnogobrojni prijatelji pokojnikov so mu izkazali zadnjo čast. Narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava« je prednašalo ob rakvi in ob odprtem grobu krasne žalostinke. Ob grobu se je od pokojnika v imenu njegovih otrok in v imenu prijateljev poslovil g. dr. Anton Medved, ki je v kratkem, a jedratnem, lepo zasnovanem govoru slavil pokojnikove vrline. Naj g. Ludovik Premrou mirno počiva v jugoslovenski zemlji, katero je tako vroče ljubil! Njegovi rodbini pa izrekamo iskreno sožalje!

Celjske novice.

V soboto dne 25. t. m., na dan volitev župana, se je vršila slavnostna bakljada po mestu, ob 8. uri zvečer pa družabni večer Narodnega bloka v Nar. domu. — Aretiran je bil Maks Kristl iz Maribora radi potepuštva. — V celjski bolnici je umrla posestnica Marija Kajnivšek iz Gomilkega. Posestnica, ki je bila delavna gospodinja, je domača krava nabodla na rogove ter jo težko ranila, da je na posledicah poškodb izdihnila v bolnici svojo dušo. —

Brezno. Našega novoizvoljenega župana g. Mihaela Vollmaier ni več med nami, in cela Dravska dolina joka ob mrtvaškem odru tega občesposlovnega in priljubljenega moža. V torek dne 28. t. m. je Mihael Vollmaier po dvomesečnih mukah v sanatoriju »bratov Tavčar« v Mariboru podlegel težkim telesnim poškodbam, katere je v noči dne 30. avg. t. l. na potu iz Podvelke proti svojemu domu na okrajni cesti zadobil zgolj zaradi malomarnosti inž. Milana Lenarčiča, ki ima sicer težke milijone za zgradbo ozkotirne železnice Josipdol-Ribnica-Brezno, ki pa ni imel toliko srca do svojega bližnjega, da bi bil na mestu, kjer se je pokojni Mihael Vollmaier ponesrečil, pustil napraviti potrebno ograjo. Naš ljubi, dragi in splošno spoštovani Mihael Vollmaier leži že v hladnem grobu. Ali Vas, g. inž. Milan Lenarčič, ne peče vest, ko vidite, da se je moral g. Mihael Vollmaier vsled Vaše malomarnosti, ki že skoraj meji na hudobijo, preseliti v najlepši možki dobi v večnost? Ali Vas peče vest, ko vidite kako plaka ob njegovi gomili njegova neutolažljiva vdova in petero nedoletnih, nepreskrbljenih otrok? Cela Dravska dolina in vsi pošteni Pohorci obsojamo Vašo malomarnost in brezbriznost. Težko prizadeti Vollmaierjevi družini pa izrekamo naše najodkritosrčnejše sožalje in upamo, da bo sodišče, ki bo sedaj v tej zadevi imelo končno besedo, vsaj dalo delno zadoščenje za težko in bridko izgubo, ki je zadela našo splošno čislano in visoko spoštovano Vollmaierjevo družino na Rdečem bregu!

Podčetrtek. V naši sosednji občini Polje je požar uničil posestvo g. Balona, ki je bilo pred kratkim prodano nekemu posestniku iz Planine. Ker je stalo celo posestvo na majhnem hribčku in je vsled tega osamljeno od drugih poslopj v fari, je bila hitra pomoč otežkočena. Vrh tega pa je izbruhnil ogenj v zgodnjih jutranjih urah, ko je cela fara trdno spala, izmučena od dnevnega dela. Sosedje so požar opazili še le, ko je bila hiša z gospodarskim poslopjem vred že v svetlih plamenih. Vsi napor, da bi se rešilo vsaj en del posestva, so bili brezuspešni. Cela hiša in gospodarsko poslopje je do tal pogorelo. Škoda je ogromna, ker posestvo sploh ni bilo zavarovano.

Brezno - Janžev vrh. Iz našega kraja se le tu pa tam v časopisih bere kaka novica. Ne smete pa misliti, gospod urednik, da smo Pohorci zaspani ljudje. Resnica je ravno nasprotna. Pohorci smo zelo žive narave in se včasih kaj radi šalimo, posebno na lovih. Pred par tedni se je v naši bližini vršil lov in je imel neki lovec poseben lovski blagor, da je ustrelil namesto zajca — mačko. Ko je videl nedolžno živalco ležati pred seboj, je bil sicer malo v zadregi vendar pa si je hitro pomagal. Mislil si je, da bo tudi ta plen lahko prodal in to se mu je tudi posrečilo.

Dobil je odjemalca, ki je to mačko kupil od njega — za zajca. Seveda je cela lovška družba to srečno kupčijo pošteno zalila z dobro vinsko kapljico v vselem razpoloženju. Pa sam hudir je hotel, da je kupec, ki je lovski plen tudi precej dobro plačal prodajalcu, spoznal v zajcu — mačko in odločno zahteval, da se kupčija razdere, ker si prodajalec in kupec glede kupljenega blaga nista bila enih in istih misli. Kupčija se je seveda sklenila le v šali in zaraditega so lovci še dolgo časa ostali skupaj v veseli družbi ter ta dogodek praznovali na račun prodajalca in kupca. Taki hudomušneži so torej naši Pohorci!

Pobrežje. Naši rdeči generali, ki trobijo v svet, da so zastopniki revnega ljudstva, in ki sami kaj radi špilajo gospode, so tudi prav komodni ljudje. Visoke šarže bi seveda radi nosili, delo jim pa tudi pri občini smrdi. Pregovor pravi, da delo življenje oslajša. Ti rdeči generali pa niso prijatelji sladkih reči in zaraditega bi se tudi pri občini radi iznebili vsakega dela. — Svoječasno je bila stvar okrajnega glavarstva v posameznih občinah popisati rekrute. Po novih predpisih mora popisovanje rekrutov preiskrabeti ali župan osebno, ali pa mora za to proti plačilu najeti drugo osebo. Naši rdeči generali postavnih predpisov seveda sploh ne poznajo in jih tudi nočejo poznati, ker za nje jugoslovanske oblasti sploh ne obstajajo in ker še danes škilijo čez mejo v Nemško Avstrijo. Da se izogne delu, je »Kaiser Nero« našim občinskim odbornikom zapovedal, da morajo popisovati rekrute v občini. Seveda si bodo naši občinski odborniki premislili, brezplačno opravljati delo za rdečega generala in zaraditega bodo pri merodajni višji oblasti posredovali, da dobijo naši občinski močnejši potrebne nauke, kako morajo voditi občinske posle. Sicer pa opozarjamo merodajne oblasti, da je »Kaiser Nero« državni uslužbenec in da mu sploh ne pritiče župansko mesto. Konečno tudi na tem mestu zahtevamo, da rdeči generali v naši občini z vsemi davkoplačevalci enako postopajo in da ne delajo nikakih izjem, ker tako dolgo ne bomo mirovali, dokler ne bo konec vsakega protežiranja in dokler ne bomo tudi pri nas pred zakoni vsi enaki. Ali ste razumeli?

Rudeči breg pri Breznu. Naša divjeromantična pokrajina je znana daleč na okrog in tudi izletniki prav radi prihajajo v naše kraje. Zanimiva pa je posebno pot, ki vodi iz Podvelke v Ribnico na Pohorju. Na tej poti opazi popotnik razne lepe prirodne prikazni. Pa tudi žalostni dogodki so se na tej poti že doigrali. Tako n. pr. pade popotniku v oči nekoliko korakov iz Podvelke naprej proti Josipdolu ob ozkotirni železnici v skalovje vdolbeni napis, ki pripoveduje, da je neki N. M. na tem mestu dne 7. sept. 1924 izdihnil svojo blago dušo. Stvar smo zasledovali in dognali, da se je pri zgradbi ozkotirne železnice podrl smrekov štor in potegnil za seboj delavca ter ga tako težko poškodoval, da so reveža v obupnem stanju prepeljali v javno bolnišnico v Mariboru, kjer je nesrečni revež po kratkem bivanju izdihnil svojo blago dušo. Ne vemo, če se je dosedaj sploh kdo pobrigal za to žrtev osebnih kapitalističnih oderuhov. Dobro bi bilo, da bi se ta zadeva zasledovala in da bi merodajni krogi zgradbi ozkotirne železnice posvečali več pozornosti, ker bodo sicer na prometni okrajni cesti posebno v zimskem času nesrečne človeške žrtve na dnevnem redu. Merodajni faktorji, pazite in storite svojo dolžnost!

Braslovče. Neki dosedaj neznani ropar je pred par dnevi na cesti, ki vodi v naš trg, roparsko napadel posestnika Resarja ter mu odvzel ves denar, ki ga je imel s seboj, v znesku 2500 Din. Ropar se ni zadovoljil s tem plenom in je še isti večer napadel na cesti Sv. Rupert-Gomilsko mesarja Turnšeka, ki se je vozil s kolesom proti domu. Mesarju se je posrečilo pobegniti, tako da ga ni dobil ropar v svoje krepelje. Neznani zlikovec je velike, orjaške postave. Dotični, ki bo zločinca izsledil, se naproša, da naznani njegov natančen opis žandarmerijski postaji v Braslovčah ali policijskemu komisarijatu v Mariboru.

Rače pri Framu. V petek 23. t. m. se je v naši vasi dogodila redka a žalostna nesreča, katere žrtev je postalo 12-letno dekle. Slučaj se je dogodil takole: Deklica Terezija Lamperger je pasla v okolici Račja nekaj živinčet. Ker je pa zadnje dni postajalo že precej hladno, si je po pastirskem običaju zakurila na travniku. Vsled neprevidnosti se je preveč približala ognju in vnela se ji je obleka. Ker ni bilo nikogar v bližini, ni slišal nihče njenih obupnih klicev. Ko je bila cela obleka že v polnih plamenih, so šele prihiteli sosedje na pomoč. Žalibog je bilo že prepozno, da bi se jo rešilo. Zadobila je težke opekline na cellem životu, tako da je bila tudi zdravniška pomoč brezuspešna. Uboga deklica je tem opeklinam v strašnih bolečinah podlegla.

Pobrežje. Tukaj stanujoči železničar I. Kos je že dalj časa živel v strašnem pomanjkanju, ker se je žena vdala pijančevanju. Tudi družinski spori so bili na dnevnem redu. Začetkom tega meseca pa je odšel z doma, ne da bi odhod naznanil svoji ženi. Misleč si, da je šel k sorodnikom, se žena ni dosti brigala zanj. Mislimo, da je bila itak zadovoljna, da se je spravil s hiše. Minulo nedeljo pa so ga ljudje v breziškem gozdu našli obešenega. Prepeljan je bil v mrtvašnico. Žalosten konec nesrečnega zakonskega življenja!

Razno.

Radikali, pozor! Ali ste že plačali naročnino za »Narodnega Gospodarja«? Če še niste izpolnili te dolžnosti, katero Vam nalaga disciplina v stranki, storite to takoj in se poslužite poštne položnice, katero smo Vam že davno vposlali. Spomnite se tudi našega »tiskovnega sklada«! Dvakrat dá, kdor hitro dá!

Trgovci in obrtniki, pozor! Dne 24. oktobra je bil pri mariborskem sodišču v Mariboru obsojen trgovec V. V. na tri dni zapor, ker ni imel svojih poslovnih knjig v redu; dne 27. oktobra je bil obsojen obrtnik J. K. v Mariboru na 14 dni s postom in trdim ležiščem poostrenega strogega zapor, ker je zanemarjal svoje poslovne knjige. Ker se taki slučaji večkrat ponavljajo, naj bodo s tem vsi trgovci in obrtniki opozorjeni, da naj vodijo svoje knjige v redu.

Štajersko sadje — prvovrstno. V zadnjem času je prišlo več trgovcev iz Beograda, Bačke in Banata v Slovenske gorice, da nakupijo sadja, ki je letos prav izvrstno uspelo. Njeg. Vel. kralj je tudi odredil, da bo dobival sadje iz Štajerske in sicer mu bo dobavljal sadje veleposestnik Srečko Krajnc iz Slov. goric.

Kino.

Grajski kino predvaja od četrta 30. do 31. t. m. krasno, resnično zgodbo v 8 činih: »Flirt-Vrag v ženski«.

Mestni kino. Od petka 31. okt. do ponedeljka 3. novembra krasni film v 6 činih: »Nju«. — Od torika 4. do 6. nov. gigantski film v 6 činih: »Časnikarski dvoboji«.

Gospodarstvo.

I. Čuješ, ekonom:

Gnojenje.

Kaj je gnojenje? Gnojenje je rastlinska hrana. Pri gnojenju moramo vedno imeti pred očmi, da je gnoj hrana in ako bomo dali rastlinam dovoljno količino potrebne hrane, se bodo tudi rastline izvrstno razvijale. Da pa to dosežemo, moramo vedeti, kakšno hrano in količino iste potrebujejo.

Rastlina jemlje hrano ali iz zraka ali iz zemlje. Iz zraka dobijo rastline kisik in druge zračne redilne snovi. Zrak pripomore, da se razkroji zemlja in gnoj. Zato je dobro, da se zemlja večkrat preorje.

Ko se prikaže rastlina iz zemlje, ji je potrebna svetloba, kajti ogljikova kislina se razkroji v rastlinah le v svetlobi in rastline, katere imajo za nas kmetovalce pomen, brez svetlobe ne morejo rasti.

Gorkota stori, da nastane vrenje, da se razkrajajo snovi in spreminjajo v rastlinsko hrano. Gorkota pospešuje gibanje in rast pri rastlinah.

Voda, posebno ako je mehka, kakor n. pr. dež, ima to lastnost, da raztaplja in poželjivo vsrkava vse za rastlinsko hrano potrebne tvarine. Torej voda ustvarja rastlinski sok, vzdiguje se v vse rastlinske dele ter pušča rastlinsko hrano in izhlapeva v zrak. Brez vode ne bi rastla niti najmanjša rastlina. Iz zemlje dobivajo rastline fosforovo kislino, ki je zvezana ponavadi z apnom ali pa z železom; brez fosforove kisline rastline ne morejo živeti. Kalij je v pepelu vedno zvezan z ogljikovo kislino.

Dušik rastline ne jemljejo naravnost iz zraka, ampak ga rastline dobivajo v zvezi z vodikom in kisikom iz gnilih živalskih in rastlinskih ostankov. Dušik je plin brez duha in okusa; v zraku ga je skoro štiri petine.

Nadalje dobivajo rastline iz zemlje tudi žvepleno kislino, apno, klor, železo, magnezij itd.

Sedaj, ko nam je znano, katere snovi potrebujejo rastline, jim lahko pomagamo. Gnojimo jih, to je, dajamo jim potrebni živež za njih življenski obstoj. Dati jim pa moramo vse tiste tvarine, katere dobavljajo iz zemlje, to fosforovo kislino, dušik, kalij, kremenovo kislino itd. Dobivajo jih v hlevskem ali umetnem gnoju.

Hlevski gnoj.

Hlevski gnoj ima v sebi vse tiste tvarine, ki so za obstoj posameznih rastlin potrebne. Ta je najboljši; od njega je odvisno kmetско blagostanje.

Vrednost gnoja je odvisna od krme in od stelje. Ako je krma slaba, je tudi gnoj slabši, ako je boljša, je tudi gnoj boljši. Ako stelja obstoji iz slame, je gnoj najboljši, kajti ona posrka vse tekoče živalske odpadke. Listje daje le malovreden gnoj.

Hlevskega gnoja imamo več vrst. Imamo konjskega, govejskega, svinjskega itd. Za naše razmere je najboljši konjski gnoj; on je precej suh in lahek;

JOHAN
se dobi
v vseh specerijskih prodajalnah.

sposoben je za vsaki svet. Govejski je slabši, a še slabši je svinjski gnoj.

Da se nam ne zmanjša vrednost gnoja, moramo ga dobro hraniti; to pa storimo le na ta način, če imamo dobro urejeno gnojišče z gnojnično jamo.

Gnojišče mora biti na takem mestu, kamor ne pripeka sonce. Velikost gnojišča se ravna po številu živine; na glavo se računa 4 kv. m prostora.

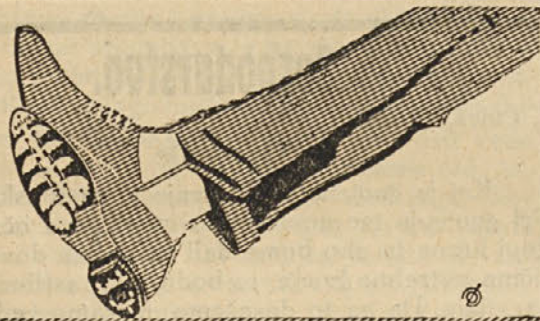
(Dalje v prihodnji številki)

Živinski sejem v Mariboru 28. oktobra 1924.
Kmetje so prignali 13 konj, 4 bike, 71 volov, 312 krav in 11 telic, skupaj tedaj 411 komadov. Cene so bile za 1 kg žive teže: debelim volom 12.50—13.50 Din, poldebelim volom 11.50—12.25, plemenskim volom 10.25—11.25, bikom za klanje 8.75—12.75, klavnim kravam debelim 11.25—12.50, plemenskim kravam 10—11, kravam za klobasarje 6.50—8, molznim kravam 8—11.25, brejim kravam 8—11.25, mladji živini 12.25—13.50. Cene mesu: volovskemu mesu I. 25—27, II. 22—24, bikovemu ali kravjemu 20 do 21.50, telečjemu I. 27—30, II. 21—25, svinjskemu 25 do 35 Din za 1 kg.

Borza. Plaćati je treba za 100 angleš. funtov 31.120 Din, za 100 dolarjev 6865 Din, za 100 švic. frankov 1334 Din, za 100 franc. frankov 362 Din, za 100 laških lir 301 Din, za 100 čeških kron 206 Din, za 100 bolg. levov 52 Din, za 1000 avstrijskih kron 96.50 p, za 1000 ogrskih kron 91 p.

RADIKALI! Zahtevajte v vseh kavarnah in gostilnah ter javnih lokalih »Narodni Gospodar«.

Lastnik: Konzorcij »Narodnega Gospodarja«. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Pučel. — Tisk Ljudske tiskarne Maribor, Sodna ulica 20.

Palma kaučuk pete in podplati

omogočajo elastični, tihi hod,
štedi o Vaše noge in vaše obu-
tev ter so trpežnejši nego usnje.

PERHAVEC & VALJAK, Maribor

Tovarna za izdelovanje likerjev,
desertnih vin in sirupov, d. z o. z.

Izdelujemo točasnno:

Chartreuse	Vermouth
Benediktinec	Marsala
Alaš-kimovec	Marsaletta
Jajžji-konjak	Malinov sok
Vanilija	Punč
Grenčak (čokoladni liker)	Rum

Naši likerji, fina vina in sirupi so samo pristni, prvovrstni izdelki, iz najfinejših zelišč izdelani in prekašajo vsako tu- in inozemsko konkurenco

ZAHTEVAJTE NAŠ CENIK!

V Narodnem domu

pri novem gostilničarju Osetu je spet zbirališče Slovanov vseh strank. — Prvovrstna hrana in pijača. — Vsi časopisi. — Sprejemajo se vsak dan novi abonenti na hrano. — Sobe za veselice, shode in sestanke itd.

„LUTKA“

tvornica otroških igračk
Maribor, Trubarjeva ul. 2

Pisarna: Vila Korotan. — Telefon 261.

„SANA“ TVORNICA ČOKOLADE HOČE PRI MARIBORU

priporoča čokoladne izdelke vseh vrst.
Lepe božične kolekcije!
Najnižje cene!

ODEJE

flanelske in šivane za postelje,
odeje za delavce, odeje za
konje, perje za pernice, žimo,
afrik in cvilih za žimnice ter
platno za prtiče kupite naj-
ceneje v veletrgovini

R. STERMECKI

CELJE ŠT. 394

Trgovci en gros cene.

Cenik zastoj!

Zobobola

ne pozna kdor
neguje zobe z

„ITO“

Kar ne veš vprašaj
Univerzalni informativni biro

„ARGUS“

Knez Mihajlova 35. Telef. 6—25
Beograd
(Prehod Akademije nauka).

Edvard Peretič - krojač

Maribor, Vetrinjska ulica

se priporoča p. n. občinstvu za
raznoverstno izdelavo oblek i. t. d.

Prva dalmatinska klet

prodaja pristna dalmatinska vina po najniž-
jih cenah. Vedno sveže morske ribe, pole-
novke itd. Vse kar leze ino gre, naj pride
v „katakombe“, da se o tem prepriča

Maribor, Vojašniška ulica 4

Soproga in otroci, naznanjajo v svojem imenu in v imenu vseh ostalih sorod-
nikov tužno vest o smrti svojega iskreno ljubljenega soproga, odnosno očeta, brata itd.

Mihaela Vollmaier

župana, gostilničarja, itd.

ki je v torek, dne 28. t. m. po dolgi in težki bolezni v 41. letu svoje starosti v sana-
toriju bratje Tavčar v Mariboru blago preminul.

Truplo nepozabnega pokojnika se položi v četrtek, dne 30. t. m. v Sv. Lovrencu
na Pohorju k večnemu počitku.

Rdeči breg—Maribor, dne 29. oktobra 1924.

Žalujejo ostali.

„Sanatorij“

v

MARIBORU

Privatna klinika z najmodernejšimi na-
pravami na polju zdravstva. Sprejme-
jo se vsi bolniki razven umobol-
nih in takih z nalezljivimi boleznimi

Prosta izbira zdravnikov

Cene: I. razred Din 160.—, II. raz-
red Din 120.—, III. razred Din 85.—.

== Prospekti na zahtevo! ==

I. Naveržnik Damski in modni salon

Maribor, Marijna ulica št. 24./I.

se priporoča p. n. damam za prvovrstno izdelavo angleških,
francoskih kostumov, kakor raznih damskih oblek. Solidna
postrežba in zmerne cene.

Zaloga vseh vrst manufakturnega blaga, posteljno
perje, posteljno perilo, odeje, koce, zimsko
moško in žensko perilo itd. prodaja
po znižani ceni trdka

Franjo Majer, Maribor, Glavni trg 9

Najcenejše

in najfinejše čevlje
in nogavice kupite pri
tvrdki:

ANICA TRAUN,
Grajski trg št. 1

Otroške čevlje

in nogavice po izvan-
redno nizkih cenah!

Ni Vam več potrebno

godrnjati radi draginje, ker sedaj lahko dobite
vse vrste blaga za obleke in perilo pri tvrdki

J. N. ŠOŠTARIČ, MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA ŠT. 13

po zelo znižani ceni

na pr. sukno po 60.—, 70.—, 90.—, 100.— Din itd., platno
po Din 11.—, 14.—, 16.—, 20.— itd., izgotovljene srajce
Din 44.—, 50.—, 56.— itd., spodnje hlače po Din 32.—, 34.—,
40.— itd. Izgotovlj. obleke, plašče in drugo za vsako ceno.

Uslužbenci pri pošti in železnici dobe blago tudi na obroke